

Fylkesmannen i Trøndelag
Trööndelagen fylhkenålma

Forvaltningsplan for Ferjlia naturreservat i Verran kommune

2018–2028

Tittel : Forvaltningsplan for Ferjlia naturreservat i Verran kommune.
2018–2028

Dato : 03.12.2018

Forfatter : Veronica Myhr Stavnås

Rapportnummer : FMTL-2018-15

ISBN : 978-82-8397-009-8

Emneord : naturreservat
gammelskog
olivinberggrunn
Verran

Utgiver : Fylkesmannen i Trøndelag, Klima- og miljøavdelingen

Antall sider : 13

Ansv. sign : Bjørnar Wiseth

Sammendrag : Forvaltningsplanen beskriver mål, verdier, brukerinteresser og tiltak i Ferjlia naturreservat. Planen beskriver også retningslinjer for bruk av området innenfor verneforskriftens rammer.

Ferjlia naturreservat inneholder gammel og lite påvirket skog under naturlig dynamikk med tilhørende arter, samt innslag av arter på olivinberggrunn. Forvaltningsplanen skal bidra til å bevare og videreutvikle verneverdiene i naturreservatet.

Planen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto: Fylkesmannen i Trøndelag

Innhold

1 Innledning.....	4
Ferjlia (VV00003350)	4
1.1 Om forvaltningsplanen	4
1.2 Forvaltningsmyndighetens oppgave	5
2 Områdefakta.....	5
2.1 IUCN-tekst	5
2.2 Tilleggsopplysninger	6
3 Natur.....	6
3.1 Beskrivelse	6
3.2 Naturtyper beskrivelse	6
3.3 Arter beskrivelse.....	7
3.4 Geologi beskrivelse.....	7
4 Bruk-historikk	7
4.1 Verneprosess	7
4.2 Reindrift.....	7
4.3 Friluftsliv	8
5 Forvaltning.....	8
5.1 Innledning.....	8
5.2 Skjøtselsplan.....	8
5.3 Besøksforvaltning	8
5.4 Naturmangfoldloven	8
5.5 Verneforskrift URL.....	9
5.6 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer	9
6 Kunnskapsgrunnlag	10
7 Vedlegg	10
Artsmangfold	11
Kart over naturreservatet.....	12

1 Innledning

Ferjlia (VV00003350)

Godkjent av	Fylkesmannen i Trøndelag, Klima- og miljøavdelingen
Oppstartsdato	17.09.2018
Planlagt revisjon	03.12.2028
Sametingskonsultasjon	
Godkjent dato	03.12.2018
Høringsdato	03.10.2018

ephorte saksnummer	
Forvaltningsmyndighet	Fylkesmannen i Trøndelag
Forvaltningsmyndighetstype	Fylkesmann
Oppsyn	
Fylker	Trøndelag
Kommuner	Verran
Verneform	Naturreservat
Verneplan	Skogvern
Vernet dato	15.12.2017

1.1 Om forvaltningsplanen

Formålet med vernet av Ferjlia er å bevare et område med gammel og lite påvirket skog, som med sine naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser, har særlig betydning for biologisk mangfold, særlig knyttet til gammel skog under naturlig dynamikk av kategorien oseanisk granskog med tilhørende arter, og innslag av arter på olivinberggrunn.

Forvaltningsplanen er en presisering og utdypning av verneforskriften, og gir retningslinjer for dispensasjonspraksis. Forvaltningsplanen definerer videre mål for forvaltningen av verneområder, og beskriver aktuelle tiltak for skjøtsel, tilrettelegging, besøksforvaltning mv.

Verneforskriften med tilhørende vernekart gir rammen for utarbeidelse av forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten har ansvar for utarbeidelse av forvaltningsplan. Utkast til forvaltningsplan sendes på høring til grunneiere og berørte interesser.

Retningslinjer for saksbehandling i verneplanarbeid ([Rundskriv T-2/15](#)) gjelder så langt det passer også for utarbeidelse av forvaltningsplaner.

1.2 Forvaltningsmyndighetens oppgave

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å forvalte verneområdet i tråd med verneformålet, og å treffe nødvendige tiltak hvis verneverdier trues.

Forvaltningsmyndigheten utøver myndighet etter verneforskriften. Dette omfatter myndighet til å treffe vedtak om dispensasjon fra vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten kan også gi utfyllende retningslinjer om forvaltning av verneområdet og om skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten har videre ansvar for informasjon til grunneiere, rettighetshavere og allmennheten om verneverdiene og vernebestemmelsene. Forvaltningsmyndigheten har som oppgave å planlegge og utføre skjøtsel i verneområdet, og å registrere og dokumentere naturverdier i området.

Forvaltningsmyndighetens handlingsrom følger av naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet. Verneforskriften fastsetter forbudsbestemmelser, unntaksbestemmelser og spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten har i tillegg hjemmel til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene i naturmangfoldloven § 48.

De sentrale forvaltningsorganer har overordnet ansvar for verneområdeforvaltningen, blant annet gjennom klagebehandling og fastsettelse av rammene for forvaltningen. Sentrale forvaltningsorganer er Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet.

Fylkesmannen i Trøndelag er forvaltningsmyndighet i Ferjlia naturreservat, og søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes til Fylkesmannen. Forvaltningsmyndigheten kan initiere oppsyn, overvåking eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av forvaltningstiltak kan være Statens naturoppsyn (SNO), grunneier og eventuelle eksterne aktører.

2 Områdefakta

Landareal (daa)	6575
Sjøareal (daa)	Nei
IUCN-status	IUCN_IA
Ramsar-status	Nei
Emerald-status	

2.1 IUCN-tekst

Norge er medlem i Den internasjonale naturvernunion (IUCN). Den har som mål å bevare natur og biologisk mangfold. Det finnes et eget program for arbeid med verneområder (Protected Areas). Under dette programmet utvikles det veiledning for å øke effektiviteten i arbeidet med å beskytte natur. En av disse er et klassifiseringssystem med såkalt IUCN-kategorier. Disse kategoriene benyttes i stor grad for å sammenlikne arbeidet med verneområder mellom ulike land, både regionalt og globalt.

Ferjlia naturreservat faller inn under IUCN-kategori IA ('strict nature reserve'), som defineres kort som følger: "Strengt vernet på grunn av biodiversitet og mulig

geologiske/geomorfologiske forhold, hvor besøk, bruk og påvirkning fra mennesker er kontrollert og begrenset for å sikre beskyttelse av verneverdiene." (Dudley 2008)

2.2 Tilleggsopplysninger

Ferjlia naturreservat omkranser den vestlige delen av Langvatnet, og strekker seg mot fjell både i nord og sør, mot henholdsvis Bjørnaheia og Langvassheia. Området berører gnr./bnr. 25/2 i Verran kommune.

Det er ingen tekniske inngrep i naturreservatet, men det er et par hytter ved Langvatnet, og området grenser til et hyttefelt i Fergeli i øst.

3 Natur

3.1 Beskrivelse

Områdets verdier er knyttet til fuktig, gammel granskog under naturlig dynamikk, med en del meget gamle grantrær (+ 200 år), samt noe gammel rogn og bjørk. Det er meget gode forhold for fuktighetskreven naturskoglav, men området ligger for høyt for boreale regnskogararter. Arter i lungeneversamfunnet finnes på rogn, og det er noe olivin/kalkgrunn med potensial for arter knyttet til denne berggrunnen. Området er tett belagt med kjerneområder og MIS-områder. Av arter nevnes taiganål (VU), dverggullnål, huldrelav (NT). Området har i seg selv regional verdi (**), mens det meget store sammenhengende området med oseanisk naturskog på Nord-Fosen har nasjonal verdi (***).

3.2 Naturtyper beskrivelse

Ferjlia naturreservat domineres av gammel barskog av typen gammel granskog. Det er avgrenset fem lokaliteter av denne naturtypen, hvor fire av de har status «viktig» (verdi B). Skogområdene er stabilt fuktige, og flere av de har gode forekomster med død ved. Ved Langvatnet er det en del gammel rogn og bjørk, samt en del gran som har meget høy alder (Hofton & Klepsland 2011).

Videre er det et område med intakte lavlandsmyrer i naturreservatet, sørøst for Bjørnaheia. Denne lokaliteten har status som «viktig» (verdi B). Lavlandsmyrer er en naturtype som har vært i sterk tilbakegang. «Intakt lavlandsmyr» er en fellesbetegnelse på myrlokaliteter som er viktige for det biologiske mangfoldet fordi den har stor betydning for en eller flere sjeldne arter, har en spesielt viktig landskapsøkologisk funksjon, eller på andre måter skiller seg spesielt ut med tanke på biologisk mangfold.

Til sist er det, ved grensen til naturreservatet i vest (øst på fjellryggen Søresplingsurven), en lokalitet klassifisert som et kalkrikt område i fjellet. Dette er en markert olivinkolle med bratte bergskrenter. Nærliggende områder med olivinberggrunn har resultert i en spesialisert flora, som skiller seg ut som botanisk viktige arealer. Denne lokaliteten er kun avstandsvurdert og har derfor ikke fått en høyere verdi enn C, men det er grunn til å tro at denne statusen vil kunne oppgraderes ved nærmere undersøkelser (Hofton & Klepsland 2011).

3.3 Arter beskrivelse

Ferjlia består av stabilt fuktig gammelskog, og har naturskogsarter av lav som er typiske for gammel granskog i dette høydelaget i distriktet, knyttet til biologiske gammel gran og til stående død ved (Hofton & Klepsland 2011). Det er blant annet forekomster av gubbeskjegg (NT), skrubbenever, skrukkelav, dvergullnål, sukkernål (NT) og huldrelav (NT). Sørøst for Langvatnet er det også gjort funn av den truede arten taiganål (VU). Området ligger for høyt for at regnskogararter kommer inn i lavfloraen. Av vedsopparter er det gammelgranskål og svartonekjuke (NT) som er av størst interesse.

Olivinkollen øst på Søresplingskurven er kun avstandsvurdert, men det er trolig at det vil finnes interessante karplantearter her (Hofton & Klepsland 2011).

Området har stor grad av uberørthet, og er lite utsatt for forstyrrelser. Det er derfor trolig at området har en viktig funksjon for fugler som er følsomme for forstyrrelser (Hofton & Klepsland 2011).

3.4 Geologi beskrivelse

Berggrunnen i Ferjlia består hovedsakelig av basefattig granittisk og migmatittisk gneis, men det inngår også soner med amfibolitt som inneholder striper av kaltspatmarmor. Dette gjør at jordsmonnet er forholdsvis baserikt. (Hofton & Klepsland 2011).

4 Bruk-historikk

4.1 Verneprosess

Ferjlia er tilbudt av grunneier gjennom ordningen med frivillig vern av skog. På bakgrunn av de biologiske verdiene som finnes i området, kvalifiserte området til vern som naturreservat etter naturmangfoldloven.

4.2 Reindrift

Ferjlia naturreservat ligger i Fosen reinbeitedistrikt. Området ligger sentralt i ei flyttlei til Meungan. Under vanlige isforhold flyttes reinen rett over isen på Langvatnet, men med dårlige isforhold går flyttleia rundt vestre del av vannet.

Formålet med opprettelsen av Ferjlia naturreservat omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Vernet skal ikke være til hinder for rasjonell reindrift, og området skal forvaltes slik at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Sametinget er forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner, og alle tiltak som kan skade samiske kulturminner må forelegges Sametinget. Reindrift i naturreservatet reguleres hovedsakelig av reindriftsloven.

Reinbeitedistriktene er pålagt å utarbeide distriktsplan, jf. § 62 i reindriftsloven. Distriktsplanen skal vise hvilke terrenggående kjøretøy som brukes, samt ha bruksregler for motorisert ferdsel på barmark. Etter reindriftslovens § 23 skal motorisert ferdsel på barmark begrenses mest mulig og så langt som mulig foregår etter faste traseer. For motorisert

ferdsel på barmark kan distriktsplan / bruksregler, som beskriver motorisert ferdsel tilstrekkelig, legges til grunn for tillatelse etter verneforskriften.

4.3 Friluftsliv

Det er noen hytter ved Langvatnet, og naturreservatet grenser til et hyttefelt i øst. Det kjøres opp skiløype gjennom hele skisesongen (se vedlagt kart).

5 Forvaltning

5.1 Innledning

Verneforskriften er gjeldende lovverk for verneområdet og regulerer hva som er tillatt, hva som er forbudt, og hva som kan tillates etter dispensasjon. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes forvaltningsmyndigheten. I verneforskriften § 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser) er det listet opp en rekke tiltak som er vurdert under verneprosessen. Her gis det vanligvis dispensasjon, under visse vilkår. Dersom det viser seg at tiltaket er til skade for verneverdiene vil forvaltningsmyndigheten kunne inndra godkjente dispensasjonssøknader, eller avslå nye søknader. I de tilfeller der det søkes om tiltak som ikke er nevnt i verneforskriften § 7, behandles søknaden etter verneforskriften § 8 som er sammenfallende med naturmangfoldloven § 48. Alle vedtak registreres i miljøvedtaksregisteret.

Målet med vernet av Ferjlia er å bevare et område med naturskog. Verneområdets verdi er særlig knyttet til å være et område med uberørt preg som i praksis er uten nyere inngrep, og at det er totalt dominert av gammelskog.

5.2 Skjøtselsplan

Ikke behov for plan.

5.3 Besøksforvaltning

Ikke behov for plan.

5.4 Naturmangfoldloven

Dette delkapitlet beskriver hvordan naturmangfoldloven har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldloven §§ 8–12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap samt erfaringsbasert kunnskap. Basert på de naturfaglige registreringene som har blitt gjort i området har Fylkesmannen i Trøndelag vurdert at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Ferjlia naturreservat er godt.

Føre-var-prinsippet i § 9 har derfor blitt tillagt lite vekt under utformingen av forvaltningsplanen. Gjennom jevnlig befaringer i området, som foreslått i innledningen til dette kapitlet, vil en se til at naturtilstanden er god og at området ikke utsettes for nye trusler. Slik vil en kunne vurdere den samlede belastningen på økosystemet, jf. § 10, og revurdere forvaltningstiltak og dispensasjonspraksis i forvaltningsplanen.

Prinsippene i §§ 11 og 12 har blitt lagt til grunn i utformingen av "Forvaltningsmyndighetens retningslinjer". Disse prinsippene går ut på at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse (§ 11), og at en skal bruke de teknikker og driftsmetoder som gir minst belastning på naturmangfoldet (§ 12). Retningslinjene i forvaltningsplanen pålegger ikke brukerinteressene direkte ekstra kostnader, men det står blant annet spesifisert at en vil kunne få krav om utbedring, dersom en gjør skade på naturmangfoldet gjennom en annen driftsform enn det som står spesifisert i forvaltningsplanen. Det vil også kunne bli et krav, ved en eventuell dispensasjon fra verneforskriften, om at en bestemt teknikk eller driftsmetode skal benyttes for å gjøre minst mulig skade på naturen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges også til grunn som retningslinjer i behandlingen av eventuelle dispensasjonssøknader.

5.5 Verneforskrift URL

<https://lovdata.no/forskrift/2017-12-15-2086>

5.6 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer

Tema	Forskriftsreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
		Nødvendig motorisert transport av ved, materiell og utstyr til hytter ved Langvatnet og i Fergeli hyttefelt, må omsøkes. Det samme gjelder nødvendig motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
Motorferdsel – hytter	§ 7 pkt. k og l	Motorferdsel må i tillegg søkes kommunen som har myndighet etter motorferdselloven. Søknad om dispensasjon må være godkjent av både kommunen, og forvaltningsmyndighet. Søknad skal inneholde kart over kjøretrase, navn på fører, og tidsrom for kjøring. Det kan gis flerårige dispensasjoner.
		Kjøringen må også være godkjent av grunneier.
Oppkjøring av skiløype	§ 6 pkt. e	Oppkjøring av skiløype langs trasé vist i kart (se vedlegg) er direkte tillatt, men det skal benyttes beltegående kjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

Tema	Forskriftsreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
Reindrift – rydding av flyttlei	§ 4 pkt. m	Verneforskriften er ikke til hinder for rydding av eksisterende flyttlei eller kjørelei (dvs. fjerning av nedfall, og trær som vokser i og over leien) i reindriften (se kartvedlegg).

6 Kunnskapsgrunnlag

Forfatter	År	Tittel	Utgiver	Kobling
Dudley N. (red.)	2008	Guidelines for Applying Protected Area Management Categories	IUCN	https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/PAG-021.pdf
Henriksen S. & Hilmo O. (red.)	2015	Norsk rødliste for arter 2015	Artsdatabanken	https://www.artsdatabanken.no/Files/13973/Norsk_r_dliste_for_arter_2015_(PDF)
Hofton T.H & Klepsland J.T	2011	Naturverdier for lokalitet Langvatnet-Torsvatnet, registrert i forbindelse med prosjekt Fosen nasjonalpark	BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning	http://borchbio.no/narin/?nid=5387

7 Vedlegg

FILVEDLEGG

Dokument nr	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav
1	28.09.2018	Artsmangfold		Ja

KARTVEDLEGG

Dokument nr	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav
2	03.12.2018	Kart over naturreservatet		Ja

Vedlegg 1: Artsmangfold Ferjlia naturreservat

Tabell 1. Oversikt over rødlista arter som har blitt registret i Ferjlia naturreservat under feltregistreringer i juni 2010 (Hofton & Klepsland 2011). Voksested og status er hentet fra Artsdatabankens vurdering av arter i Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen & Hilmo 2015).

Art	Gruppe	Status	Voksested
Gubbeskjegg <i>Alectoria sarmentosa</i>	Lav	NT	Epifyttisk på gamle bartrær (gran)
Huldrelav <i>Gyalecta friesii</i>	Lav	NT	Humus og gammel råttten ved
Sukkernål <i>Chaenotheca subroscida</i>	Lav	NT	Stammen av de eldste gran-trærne
Taiganål <i>Chaenotheca laevigata</i>	Lav	VU	Høgstubber, og grove, levende bar- og løvtrær
Svartsonekjuke <i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Sopp	NT	Middels til sterkt nedbrutte, grove læger (gran, furu)

